

Ecologische quickscan

Oostendorperstraatweg 41 te Oosterwolde

In het kader van een
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	De heer Lowijs. Lowijs advies
Locatie	Oostendorperstraatweg 41 8097 PK te Oosterwolde
Datum	16 november 2018
Status	v1

INHOUD

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	
1.2 Beschrijving locatie en ingreep	
1.3 Opzet onderzoek	
2 Resultaten	5
2.1 Vaatplanten	
2.2 Broedvogels	
2.3 Vleermuizen	
2.4 Grondgebonden zoogdieren	
2.5 Overige soorten	
3 Effecten	9
3.1 Broedvogels	
3.2 Vleermuizen	
3.3 Grondgebonden zoogdieren	
3.4 Overige soorten	
4 Gebiedsbescherming	11
4.1 Natuurnetwerk Nederland	
4.2 Natura 2000	
5 Conclusies en Aanbevelingen	14
5.1 Overzicht van de bevindingen	
5.2 Conclusies en aanbevelingen	
6 Wettelijk kader	16
6.1 Inleiding	
6.2 Gebiedsbescherming	
6.3 Soortenbescherming	
6.4 Rode lijsten	

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van een ecologische quickscan uitgevoerd op het perceel aan de Oostendorperstraatweg 41 te Oosterwolde. Op het terrein vindt een functiewisseling plaats van sport (manege) naar wonen. De initiatiefnemer heeft een omgevingsvergunning aangevraagd, omdat er op het terrein een erftransformatie plaatsvindt. Op het terrein wordt de bestaande manege gesloopt. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname; er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft een perceel van ca. 9.500 m² groot aan de Oostendorperstraatweg 41 te Oosterwolde in de gemeente Oldebroek (zie afb. 1.1 en 1.2). De bebouwing bestaat uit een woning, manege, opslagschuur, tweetal paardenstallen, hondenkennel en er is een buitenrijbak aanwezig. De locatie is deels verhard met klinkers en deels onverhard. Een deel van de schuren/stallen is vrij toegankelijk voor vogels en andere dieren. De hagen en houtsingels op de locatie blijven ongemoeid. Alle ingrepen vallen onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting".

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 14 november 2018 bezocht door P. Otter, natuur- en landschapsdeskundige van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals Huismus, vleermuizen en marters. Het locatiebezoek is onder regenachtige omstandigheden bij een temperatuur van 8 °C en zwakke tot matige wind uit zuidelijke richting uitgevoerd.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie. Globale begrenzing onderzoekslocatie (rood kader). 1 = bestaande woning, 2 = manege, 3 = kapschuur, 4 = paardenstal, 5= hondenkennel, 6 = paardenstal/opslagschuur, Bron ondergrond: GoogleMaps 2018

Afb. 1.2: Globale ligging plangebied Oostendorperstraat te Oosterwolde (rode cirkel). Bron ondergrond: PDOK luchtfoto 2017.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Rondom de bebouwing en op de naastgelegen parkeerplaats is het perceel verhard met betonklinkers. Om de woning is een siertuin met een waterelement aanwezig. Het perceel wordt regulier onderhouden en bestaat uit een voormalige weide met jonge aangeplant van fruitbomen, waaronder een rijke, extensief onderhouden kruidlaag aanwezig is. Op een deel van het perceel is een buitenbak. In de tuin en langs de randen van het perceel staan hagen. Op de erfgrans aan de noord- en westzijde is een loofhoutwal aanwezig.

Op het perceel zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. In combinatie met het beheer en de voedselrijke omstandigheden en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten daarmee uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

De bebouwing op het perceel geschikt als nest- en verblijfplaats voor Huismussen. De habitat van de Huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking, zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. De omgeving van het pand biedt een geschikt habitat voor deze soort. Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen sporen aangetroffen of waarnemingen gedaan van Huismussen.

Tijdens het veldbezoek zijn ook geen sporen aangetroffen of waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde soorten zoals de Gierzwaluw, Steenuil of Kerkuil. Overige jaarrond beschermde nesten van roofvogels (horsten) ontbreken binnen invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten of potentiële nestlocaties van Ooievaar, Roek, Grote gele kwikstaart aangetroffen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. De kans dat in de nabije toekomst deze bomen als broedplaats wordt gebruikt is nihil. De herinrichting van het perceel zal derhalve niet leiden tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen.

Wat betreft de Huismus moet nader onderzoek worden uitgevoerd op aanwezigheid van nestplaatsen. Mogelijk met een ontheffing als resultante.

Overige broedvogels

Van de meeste broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt. Door de aanwezigheid van de begroeiing rondom het terrein en door de inrichting van het perceel is het terrein geschikt als broedlocatie voor de standaard zangvogelsoorten, zoals Merel, Zanglijster, Roodborst, Winterkoning. Nestlocaties zijn niet aangetroffen op en in de schuur.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineaire doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied, zijn beschermd.

De manege is opgebouwd uit een steensmuur met damwandprofielplaten en op het dak liggen golfplaten. Inpandig is een kantine met bovenverdieping aanwezig. Het plafond tussen de bovenverdieping en het golfplaten dak is geïsoleerd met steenwol. Het overige deel van de manege bestaat uit een open ruimte. De kapschuur en de paardenstal zijn geheel opgebouwd uit damwandprofielplaten. Op de daken liggen golfplaten. De welvingen van de golfplaten eindigen in een open nok en zijn dus van onder en boven open. De hondenkennel en de paardenstal/opslagschuur bestaan uit houten wanden. De meest noordwestelijke paardenstal (6) is aan de binnenkant gedeeltelijk opgebouwd uit betonplaten wanden en het dak is gedeeltelijk geïsoleerd met gladde isolatieplaten die zijn voorzien van een aluminium laag. De welvingen van de golfplaten eindigen in een open nok.

Voor alle gebouwen geldt dat er sprake is van een open ruimte waarin geen goede plekken aanwezig zijn waar vleermuizen goed kunnen wegkruipen. Dit resulteert in een onstabiel microklimaat en een goede toegankelijkheid voor predatoren. Het materiaal waaruit de bebouwing is opgebouwd is glad, waardoor de vleermuizen weinig tot geen grip heeft om zich aan vast te houden. Daarnaast is een deel van het dak geïsoleerd met steenwol, een prikkend en irriterend materiaal dat door vleermuizen wordt gemeden. De aanwezigheid van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen is, voor wat betreft de te slopen bebouwing, uitgesloten.

Foerageergebied en vlieg- en migratieroutes

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens- en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied vormt geen schakel als vlieg- en migratieroute.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters, marters en eekhoorns. Om het plangebied zijn nergens sporen die duiden op aanwezigheid (latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen) aangetroffen. Ook Boomarter komt met zekerheid niet voor. Van een nestplaats of anderszins belangrijke functie van de eekhoorn is in de bebouwing eveneens geen sprake.

Algemene kleine zoogdiersoorten, zoals Veldmuis, Bosmuis, Bruine rat en Huisspitsmuis komen vrijwel zeker in het onderzoeksgebied. De begroeide rondom het terrein is ook erg geschikt voor de Egel, Haas en Konijn. Voor deze soorten geldt in de Provincie Gelderland een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied.

2.5 Overige soorten

Door het ontbreken van oppervlaktewater op het terrein is het voorkomen van vissen uitgesloten. Door dit ontbreken is aantasting van voortplantingshabitat van amfibieën ook uitgesloten. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Het begroeide deel van het projectgebied is echter wel geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (Bruine kikker of Gewone pad), maar in zeer beperkte mate.

Afb. 2.1: De te slopen manege (links) en de te slopen kapschuur (rechts). Beide gebouwen zijn ongeschikt voor vleermuizen. De gebouwen zijn in potentie wél geschikt voor huismussen.

Afb. 2.2: De hondenkennel. Ook deze is ongeschikt voor vleermuizen, maar door zijn openheid wel geschikt voor de Huismus.

Afb. 2.3: De paardenstal aan de noordwestelijke zijde van het plangebied.

Afb. 2.4: De inrichting van het plangebied met zijn hout-singel op de achtergrond. Door de inrichting is het terrein in potentie erg geschikt voor Huismus en algemene broedvogels. Vervolgonderzoek naar Huismus is daardoor noodzakelijk.

Afb. 2.5: De paardenstal achter de manege bestaat uit open platen met een open nok. Alle gebouwen zijn te open voor de vleermuizen; dit betekent dat de locaties niet geschikt zijn als verblijfplaatsen en nader onderzoek niet nodig is.

3

EFFECTEN

3.1 Broedvogels

Voorafgaand aan de voorgenomen ontwikkeling is het noodzakelijk een nader onderzoek op Huismussen uit te voeren. Het huismussenonderzoek bestaat uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, waarna mogelijk een ontheffing bij de provincie Gelderland moet worden aangevraagd.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals Merel, Zanglijster, Roodborst en Houtduif in de houtige begroeiing rondom het terrein mogelijk. Een ruwe indicatie van het broedseizoen is de periode half maart - half augustus. Uitsluitend van belang is het feit of bezette nesten aanwezig zijn, ongeacht de periode. Eerdere of latere broedgevallen van met name duiven zijn bijvoorbeeld mogelijk. In geval van bezette nesten moet gewacht worden met de werkzaamheden totdat vogels het nest vrijwillig en permanent verlaten hebben. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren van broedgevallen van algemene broedvogels. Door geluid en trillingen kunnen vogels hun nest verlaten. Het is van belang om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of in ieder geval te starten.

3.2 Vleermuizen

In de te slopen bebouwing zijn geen potentiële vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De naastgelegen tuin en houtsingel met haar bomen functioneert mogelijk als essentieel foerageergebied; deze blijft echter ongemoeid. Door de werkzaamheden kan echter wel een verstoring optreden door lichtgebruik. Vleermuizen zijn erg gevoelig voor licht. Wanneer de begroeiing gebruikt wordt als foerageergebied en vliegrouete kan verstoring optreden wanneer men tussen zonsondergang en zonsopgang gebruik maakt van verlichting. Ook dient bij de nieuwe inrichting van het terrein spaarzaam te zijn met verlichting, zodat verstoring van vliegrouetes en foerageergebieden van vleermuizen niet optreedt. Het uitvoeren van nader onderzoeken naar effecten op beschermde rust- of voortplantingsplaatsen en functionele leefomgeving van vleermuizen is niet noodzakelijk.

De bouw van een nieuwe woning biedt in potentie mogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit kan bijvoorbeeld door toegang tot de spouw te bieden via enkele open stootvoegen op een hoogte van minimaal 3 meter, het creëren van spleetvormige toegangen tot ruimtes achter daklijsten (afmeting opening circa 1,5 x 10 cm) of bijvoorbeeld gevelbetimmeringen. Meer voorbeelden van vleermuisvoorzieningen zijn bijvoorbeeld te vinden via de zoogdierverseniging, www.vleermuizenindestad.nl en diverse andere websites. Ook Ruimte voor Advies adviseert u graag vrijblijvend.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Op de projectlocatie worden voornamelijk kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen of ander belangrijk leefgebied van marterachtigen en Eekhoorn ontbreken. De bestemmingsplanwijziging en voorgenomen ingrepen hebben geen effect op beschermde zoogdieren of hun leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde zoogdiersoorten is derhalve niet aan de orde.

3.4 Overige soorten

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Voor enkele algemene amfibieën die mogelijk op de locatie voorkomen (Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander) bestaat een kans op aantasting van landhabitat, voornamelijk in de tuin rond de woning. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend.

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) ligt op circa 2000 meter afstand en Groene Ontwikkelingszone (GO) ligt op 500 meter afstand van het onderzoeksgebied (zie afb. 4.1). Gezien de aard en de schaal van de ingreep in relatie met de afstand ten opzichte van de GO en het GNN zal er geen extern negatief effect optreden op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen.

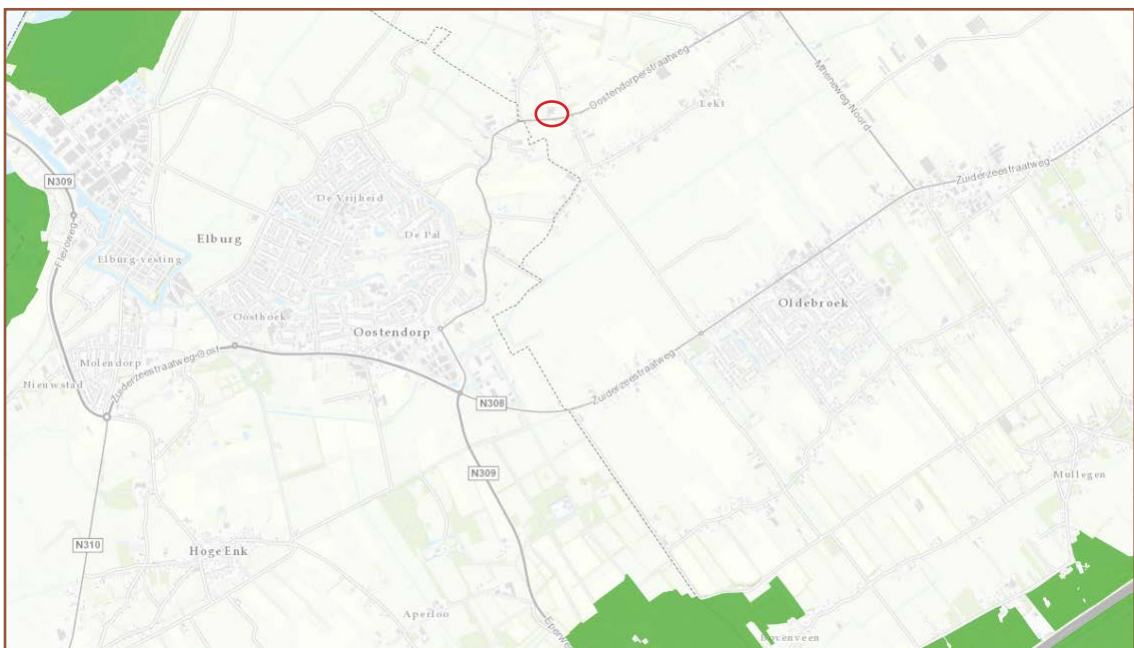
4.2 Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt op ongeveer 2500 meter afstand van Natura 2000-gebied Veluwe-randmeren en 3000 meter afstand van het Natura 2000-gebied Veluwe (zie afb. 4.2). Gezien de aard, de afstand en beperkte schaal van de ingreep en het ontbreken van landschappelijke binding tussen plangebied en Natura 2000-gebied zijn effecten op doelstellingen van Natura 2000-gebieden op voorhand echter uitgesloten. Nader onderzoek naar effecten op doelstellingen van Natura 2000-gebieden is niet nodig.

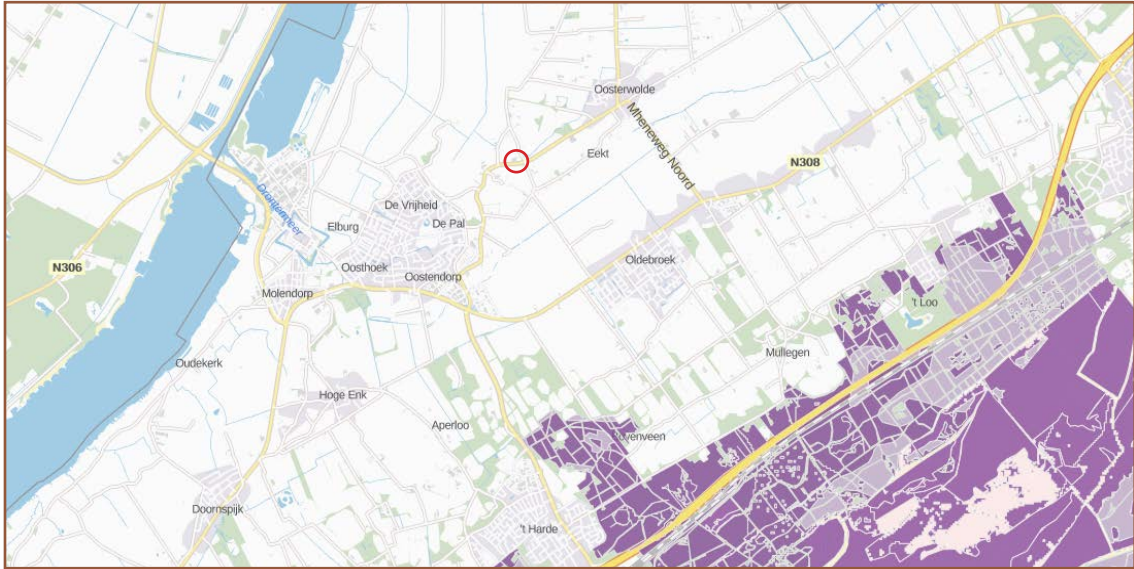
De locatie ligt op 3000 meter afstand ten opzichte van stikstof gevoelige habitattypen. Wanneer de grenswaarde t.a.v. stikstofuitstoot wordt overschreden is een vergunning vereist om de werkzaamheden uit te mogen voeren. De verandering in stikstofuitstoot wordt veroorzaakt door een tijdelijke effect, namelijk tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden. Blijvende verandering in stikstofuitstoot is niet aan de orde. Derhalve zal het project niet leiden tot negatieve effecten op de gevoelige habitattypen. Echter zal een PAS-berekening hier alleen uitsluitsel over kunnen geven.

Afb. 4.1 : Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). De locatie ligt op circa 500 meter. Bron ondergrond: Atlas van Gelderland, provincie Gelderland (<http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/AtlasGelderland>).

Afb. 4.2: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura2000-gebied 'Veluwerandmeren' aan de westkant en 'Veluwe' aan de zuidzijde. De minimale afstand tot beschermde natuurgebieden bedraagt ongeveer 2500 meter. Bron ondergrond: Atlas van Gelderland, provincie Gelderland (<http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/AtlasGelderland>).

Afb. 4.3 : De ligging van stikstofgevoelige habitattypen ten opzichte van de plangebied (rode cirkel). Het projectgebied ligt circa 3000 m van stikstofgevoelige habitattypen. Bron: AERIUS calculator (<https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>)

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. Overzicht van de bevindingen

Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	geen	geen
Vleermuizen - vliegroutes/foerageergebied	mogelijk	geen	geen, mits... ¹
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	wel	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	geen	geen, mits... ²
Amfibiën - vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen
Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura2000 - zuurgevoeligheid	niet	geen	geen ³
Overige onderdelen NNN	niet	niet	geen

¹ = mits met zorgvuldigheid wordt omgegaan met verlichting bij de bouw, de inrichting en de ingebruikname van het terrein, zie meer hierover bij 5.3.

² = mits beplanting tijdens het broedseizoen wordt ontzien, zie meer hierover bij 5.3.

³ = Het aspect van zuurgevoeligheid (PAS-berekening) als tijdelijk effect tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden is bij deze beoordeling niet meegenomen.

5.2 Conclusies

- De ingrepen leiden niet tot aantasting of vernieling van (potentiële) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren of andere soorten. De ingrepen leiden ook niet tot aantasting of vernielen van beschermde flora of tot negatieve effecten van de doelstellingen van beschermde gebieden. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wnb. Een ontheffing is niet nodig. Deze conclusie geldt niet voor huismussen waarvan de afwezigheid niet afdoende kan worden vastgesteld in deze quick scan. Daarvoor is nader onderzoek nodig in het meest geschikte seizoen (april-mei 2019).

5.3 Aanbevelingen

T.a.v. huismussen

- Het terrein met zijn bebouwing zijn geschikt voor Huismus. De soort gebruikt de bebouwing mogelijk als verblijfplaats en broedlocatie. Wanneer huismussen de bebouwing in gebruik hebben, kan de sloop leiden tot verstoring of vernieling van nesten en dient ontheffing te worden aangevraagd. Om te bepalen óf de huismussen de bebouwing gebruiken is **vervolgonderzoek** noodzakelijk. Het onderzoek bestaat uit twee gerichte veldbezoeken uit in de periode 1 april tot en met 15 mei met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Deze dient dus in de zomer van 2019 te worden uitgevoerd.

T.a.v. vleermuizen

- Tijdens werkzaamheden dient lichtverstoring voorkomen te worden. Vleermuizen zijn erg gevoelig voor lichtverstoring. Voorkom uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting richting de boomkronen. Dit kan bijvoorbeeld door toepassen van afscherpende armaturen en beperken van verlichtingshoogte. Van mogelijke lichtverstoring van vleermuizen is uitsluitend sprake in de actieve periode van vleermuizen, grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november.
- Ook bij de nieuwe inrichting moet lichtverstoring bij vleermuizen voorkomen worden. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Dit kan door middel van aangepaste armaturen, vleermuisvriendelijke verlichting of simpelweg spaarzaam zijn met verlichting. De verlichting dient te allen tijde naar beneden gericht te zijn.
- Kan lichtverstoring niet voorkomen worden, dan is nader onderzoek nodig t.a.v. gebruik van het terrein door vleermuizen.

T.a.v. algemene broedvogels

- Het verwijderen of werken in de nabijheid van opgaande beplanting (bomen, struiken), kan tijdens het broedseizoen leiden tot vernieling van nesten van algemene broedvogels. Voer dergelijke werkzaamheden daarom buiten het broedseizoen uit, begin ruimschoots vóór het broedseizoen, of snoei de begroeiing sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Dit broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Houdt tijdens het broedseizoen bij voorkeur een verstoringvrije zone van enkele meters rond de begroeiing en. Echter, uitsluitend van belang is of broedgevallen aanwezig zijn. Bezette nesten mogen nooit aangetast of vernield worden, wees daarom ook alert buiten de periode 15 maart - 15 augustus en stel werkzaamheden zonodig uit. Tijdelijke verstoring is onder de Wet natuurbescherming toegestaan, maar voorkom dat nesten door de ouders permanent verlaten worden.

T.a.v. zorgplicht

- Ten aanzien van vrijgestelde soorten zoogdieren/amfibieën (en tevens alle inheemse dieren en planten – beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.
- Wanneer men tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aantreft, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en contact op te nemen met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna.
- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het op erven in het buitengebied vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.*

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming, omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en de **Groene Ontwikkelingszone (GO)** komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de WNb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet Natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.